

Optimizing space in areas prone to tourism development (Case study: Sarvabad county)

Ayub Mohammadi¹ | Davood Jamini^{2*} | Ramin Atashbahar³

1. Assistant Professor, Department of Geomorphology, Faculty of Natural Resources, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.
2. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Geomorphology, Faculty of Natural Resources, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran. (Part-time Researcher at Kurdistan Studies Institute, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran). E-mail: D.Jamini@uok.ac.ir
3. Department of Geomorphology, Faculty of Natural Resources, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	Tourism eco-camps are one of the sustainable approaches in the development of the tourism industry, which has been proposed in order to reduce the environmental destruction of tourist destinations and benefit the host community more from the tourism industry. In line with the sustainable exploitation of the benefits of tourism eco-camps, one of the most important measures is to optimize the space in areas prone to tourism development with the approach of locating optimal spaces for the construction of tourism eco-camps. In this regard, the main goal of the current research is to locate optimal spaces for the construction of tourist eco-camps in Sarvabad county, located in Kurdistan province. The research method governing this applied study is the descriptive-analytical approach. In order to achieve the main goal of the research, 25 effective layers have been used in locating tourism eco-camps, and the opinions of 12 experts and researchers have been used to weight these layers. Also, Sum fuzzy model has been used for the final zoning. The results of the research showed that among the investigated layers, three layers of slope percentage, distance from the road and distance from touristic human settlements have the most weight with the values of 0.0671, 0.0623 and 0.0591, respectively. The results of the final zoning of Sarvabad county in terms of the ability to build a tourism eco-camp showed that a limited part of Sarvabad county (about 9% of the total area of the city) has been placed in suitable and very suitable classes for the construction of a tourism eco-camp. In general, if we divide Sarvabad county into two northern and southern parts, most of the suitable and very suitable areas are located in the eastern part of the northern part of the county.
Article history:	
Received: 05/07/2024	
Received in revised form: 30/07/2024	
Accepted: 22/09/2024	
Keywords: Optimal space Management, Tourism capacity, Tourism eco-camp, Kurdistan province.	

Cite this article: Mohammadi, A., Jamini, D., Atashbahar, R. (2025). Optimizing space in areas prone to tourism development (Case study: Sarvabad county). *Research of Management and productivity studies*, 1 (1), 85-100.

© The Author(s).

Publisher: University of Kurdistan

DOI: <https://doi.org/10.22034/jmps.2024.141669.1006>

بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری (مطالعه موردی: شهرستان سروآباد)

ایوب محمدی^۱ | داود جمینی^{۲*} | رامین آتش‌بهار^۳

۱. استادیار گروه ژئومورفولوژی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.
۲. نویسنده مسئول، استادیار گروه ژئومورفولوژی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران. (پژوهشگر پاره وقت پژوهشکده کردستان شناسی، دانشگاه کردستان). رایانامه: D.Jamini@uok.ac.ir
۳. دانشجوی گروه ژئومورفولوژی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

اکوکمپ‌های گردشگری یکی از رویکردهای پایدار در توسعه صنعت گردشگری هستند که در راستای کاهش تخریب محیط‌زیست مقاصد گردشگری و بهره‌مندی بیشتر جامعه میزبان از صنعت گردشگری مطرح شده است. در راستای بهره‌برداری پایدار از مزایای اکوکمپ‌های گردشگری، یکی از مهم‌ترین اقدامات، بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری با رویکرد مکان‌یابی فضاهای بهینه برای احداث اکوکمپ‌های گردشگری است. در این راستا، هدف اصلی پژوهش حاضر مکان‌یابی فضاهای بهینه برای احداث اکوکمپ‌های گردشگری در شهرستان سروآباد واقع در استان کردستان است. روش تحقیق حاکم بر این مطالعه کاربردی، رویکرد توصیفی — تحلیلی است. جهت دستیابی به هدف اصلی پژوهش، از ۲۵ لایه موثر در مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری استفاده شده و برای وزن‌دهی به این لایه‌ها نظرات ۱۲ کارشناس و محقق مورد استفاده گرفته و برای پهنه‌بندی نهایی از مدل فازی Sum استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد در میان لایه‌های مورد بررسی سه لایه درصد شیب، فاصله از جاده و فاصله از سکونتگاه‌های انسانی گردشگرپذیر به‌ترتیب با مقادیر ۰/۰۶۷۱، ۰/۰۶۳۳ و ۰/۰۵۹۱، بیشترین وزن را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج پهنه‌بندی نهایی شهرستان سروآباد به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری نشان داد بخش محدودی از شهرستان سروآباد (حدود ۹ درصد مساحت کل شهرستان) به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری در کلاس‌های مناسب و بسیار مناسب قرار گرفته است. در مجموع اگر شهرستان سروآباد را به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم نماییم، اکثر پهنه‌های مناسب و بسیار مناسب، در قسمت شرقی بخش شمالی شهرستان قرار دارند.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۵/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

واژه‌های کلیدی:

مدیریت بهینه فضا،

ظرفیت گردشگری،

اکوکمپ گردشگری،

استان کردستان.

استناد: محمدی، ایوب؛ جمینی، داود؛ آتش‌بهار، رامین (۱۴۰۴). بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری (مطالعه موردی: شهرستان سروآباد). پژوهشنامه مطالعات مدیریت و بهره‌وری، ۱ (۱)، ۸۵-۱۰۰.

ناشر: دانشگاه کردستان

© نویسندگان.

DOI: <https://doi.org/10.22034/jmeps.2024.141669.1006>

۱. پیشگفتار

در دنیای کنونی برای کاهش چالش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی که جوامع روستایی با آن مواجه هستند (Ghaderzadah & et al, 2023)^۱، یکی از مهم‌ترین و جدیدترین راهبردها، توسعه گردشگری است (verma & et al, 2024)^۲. طبق گزارش‌های منتشر شده گردشگری حدود ۱۰/۳ درصد از کل اشتغال (۳۳۳ میلیون شغل) و ۱۰/۳ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی را به خود اختصاص داده است. بر اساس گزارش سازمان جهانی گردشگری، ۸۰ درصد از ۵۶ کشوری که استراتژی‌های کاهش فقر را اجرا کرده‌اند، گردشگری را به عنوان ابزاری امیدوارکننده برای دستیابی به رشد اقتصادی، اشتغال و کاهش فقر می‌شناسند. این سازمان همچنین گردشگری را یک استراتژی حیاتی برای دستیابی به هدف هزاره سوم می‌داند (yanan & et al, 2024)^۳. در مجموع گردشگری با ایجاد مشاغل جدید، درآمد مازاد برای جمعیت محلی، بهبود و ارتقای سطح آگاهی جمعیت محلی، فراهم نمودن روند بازگشت جمعیت به مناطق کوچکتر، به عنوان یکی از محرک‌های اصلی رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی در نظر گرفته شده است (Jiminy & dehghani, 2024)^۴.

سابقه گردشگری روستایی به عنوان یکی از مهم‌ترین زیربخش‌های صنعت گردشگری به قرن نوزدهم، یعنی زمانی که جامعه شهری با گسترش راه آهن، حمل و نقل پیشرفته و سیستم‌های ارتباطی به تدریج شروع به بازدید از روستاهای بکر نمودند، برمی‌گردد (karali & et al., 2024)^۵. گردشگری روستایی در صورت مدیریت بهینه و پایدار می‌تواند به عنوان ابزاری برای بهینه‌سازی ساختار صنعتی، افزایش درآمد کشاورزان، محرک توسعه اقتصادی روستا (kou & xue, 2024)^۶، تقویت مشاغل و رفاه جوامع محلی، حفاظت از منابع روستایی و تقویت کننده اصالت و هویت محلی و در نهایت توسعه پایدار روستایی مورد استفاده قرار گیرد؛ در غیر این صورت می‌تواند منجر به افزایش نابرابری و بی‌عدالتی شدید در سطح جامعه، ازدحام فزاینده، تولید زباله، افزایش قیمت کالاهای محلی و زمین، افزایش هزینه زندگی، افزایش نرخ جرم و جنایت، مسائل مربوط به اصالت فرهنگی، تضاد فرهنگی، عدم صداقت و بیگانگی در میان ذینفعان در مناطق روستایی گردد (karali & et al, 2024).

در راستای بهره‌برداری پایدار از مزایای گردشگری، عوامل مختلفی دخیل هستند که در میان آن‌ها، زیرساخت‌های گردشگری دارای نقش حیاتی در فرآیند برنامه‌ریزی توسعه گردشگری هستند (Sadeghi, 2024). به گونه‌ای که در وضعیت کنونی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی که کشورمان در زمینه توسعه گردشگری با آن مواجه است، نبود و یا کمبود تأسیسات اقامتی و خدمات‌رسانی مورد نیاز گردشگران است. که کمیت و کیفیت اقامتگاه‌های مورد نیاز گردشگران در یک منطقه، ضمن احترام به سلايق و خواسته‌های گردشگران، سبب جذب تعداد بیشتری از گردشگران داخلی و خارجی می‌گردد (Jiminy & et al, 2024). در این میان مکان‌یابی مراکز اقامتی در صنعت گردشگری یک گام روبه جلو و از نوع برنامه‌ریزی‌های آینده‌نگر است؛ زیرا بی‌توجهی به مکان‌یابی بهینه می‌تواند تبعات اقتصادی ناگواری را برای مراکز اقامتی به‌ویژه درحوزه سرزمینی و منطقه‌ای به همراه داشته باشد. این وضعیت در بلندمدت منجر به رکود گردشگری و بی‌تمایلی گردشگران به مقاصد گردشگری می‌شود (Sadeghi, 2024).

بررسی‌ها نشان می‌دهد قبل از توسعه هرگونه فعالیت‌های گردشگری در هر منطقه، شناسایی پهنه‌های سازگار با ویژگی‌های اکولوژیکی برای توسعه فعالیت‌های گردشگری، از یک طرف در کاهش اثرات منفی فعالیت در بخش گردشگری بر محیط مقصد و از طرف دیگر زمینه و بستر لازم را برای رونق و شکوفایی فعالیت‌های گردشگری فراهم می‌نماید (Darbane Astaneh & et al, 2018). از این‌رو شناسایی مکان‌های بهینه به منظور احداث مراکز مختلف خدماتی در حوزه گردشگری می‌تواند در سهولت دسترسی، بهبود کیفیت خدمات، کاهش هزینه‌ها، افزایش سطح بهره‌برداری اقتصادی، افزایش سطح عملکرد بخش گردشگری و استقبال بیشتر گردشگران از مقاصد گردشگری نقش موثری را ایفا نماید (Sadeghi, 2024). بنابراین با توجه به اهمیت مبحث مکان‌یابی و شناسایی پهنه‌های بهینه در راستای توسعه فعالیت‌های مختلف، مکان‌یابی محل مناسب جهت توسعه انواع فعالیت‌ها از جمله زیرساخت‌های گردشگری یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان توسعه شهری و روستایی است (Behbahaninia & et al, 2021).

1. Ghaderzadah
2. Verma
3. Yanan
4. Jamini & Dehghani
5. Karali
6. Kou & Xue

علی‌رغم مباحث فوق، شواهد نشان می‌دهد توسعه کنترل نشده و مدیریت ناکارآمد گردشگری، منجر به تشدید تخریب همه جانبه فضاهای مستعد گردشگری شده است. در راستای کاهش و کنترل تخریب فضاهای مستعد گردشگری، راهبردهای گوناگونی که طرفدار محیط‌زیست هستند و به نوعی از آن‌ها به عنوان گردشگری سبز یاد می‌شود، مطرح شده‌اند. اکوکمپ‌ها یا اقامتگاه‌های سبز از جمله این موارد هستند (Mahmoudi & Beishami, 2021) که در راستای کسب منافع بیشتر از پدیده گردشگری و کاهش تخریب محیط‌زیست در فضاهای مستعد توسعه گردشگری، ایده طراحی آن‌ها بر مبنای اصول توسعه پایدار اکوتوریسم مطرح شده است (Ahmadi Asl & et al, 2019). اکوکمپ‌ها گردشگری ضمن سازگاری و هماهنگی با فضاهای جغرافیایی مقاصد گردشگری، تأمین‌کننده بخش چشمگیری از نیازهای اقتصادی جامعه محلی است (Jiminy & et al, 2024). اکوکمپ حالتی از عملکرد و ارتباط شکوفا، چشم‌نواز و مثبت‌انگارانه مابین جامعه انسانی و محیط طبیعی است (Whitworth, 2019).^{۱)} به عبارتی دیگر اکوکمپ‌ها فضاها و تأسیساتی هستند که بر محیط‌های مقصد گردشگری اثر منفی ندارند و هماهنگ و سازگار با محیط طبیعی مقصد گردشگری هستند (Heruyono & et al, 2021).^{۲)} سابقه تشکیل کمپ‌ها به عنوان یکی از پروژه‌های اوقات فراغت، تعطیلات و گردشگری، به سال ۱۸۶۰ در ایالات متحده برمی‌گردد. در آگوست سال ۱۹۳۲، فدراسیون کمیته بین‌المللی کمپینگ (FICC) در هلند تأسیس شد که آغاز فعالیت‌های کمپینگ در سراسر جهان بود. به تدریج در کشورهای توسعه یافته در اروپا و ایالات متحده مراحل تکاملی توسعه کمپ‌ها را تجربه کرده‌اند به گونه‌ای که امروزه انواع مختلفی از کمپینگ‌ها در سرتاسر جهان شکل گرفته و در این میان کمپینگ‌های گردشگری به شکل مهمی از صنعت گردشگری در فضای باز تبدیل شده‌اند (Ding & et al, 2021).^{۳)} از مهم‌ترین اهداف تأسیس اکوکمپ‌ها در قاره اروپا، که سابقه احداث آن‌ها به سال ۱۹۹۹ مربوط می‌شود، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: پرهیز از استفاده کردن از مواد مخرب محیط‌زیست، کاهش و به حداقل رساندن تولید زباله، بازیافت زباله تولید شده، ممانعت از آسیب‌رسانی به منابع آب و خاک به شیوه‌های مختلف مانند تولید فاضلاب، افزایش سطح رضایت گردشگران، بهبود کیفیت خدمات، استفاده بهینه از انرژی و آب، طراحی و نگهداری سازگار با محیط زیست (Utarasakul & et al, 2008).^{۴)} ایجاد محیط کسب و کار و همچنین مدیریت کارآمد و پویای نیروهای انسانی فعال در مقاصد گردشگری (Seidaie & Sadeghi, 2023). در هر صورت امروزه بازدید از اکوکمپ‌های گردشگری یکی از اصلی‌ترین انگیزه‌های گردشگران از مقاصد گردشگری است (Santiago & et al, 2024).^{۵)} اکوکمپ‌های گردشگری یکی از تأسیسات رفاهی مرتبط با صنعت گردشگری هستند که ضمن ارائه خدمات به گردشگران، در زمینه‌های مختلفی مانند احداث زیرساخت‌ها با محیط زیست منطقه هماهنگ بوده و توجه تعداد زیادی از گردشگران را به سوی خود جلب می‌نماید (Ahmadi Asl & et al, 2019). با این اوصاف شناسایی فضاهای مستعد احداث اکوکمپ‌های گردشگری می‌تواند در بهینه‌سازی فضاهای مستعد گردشگری نقش مهمی را ایفا نماید و در ارتقای سطح مدیریت بهینه و افزایش بهره‌وری فضا در ابعاد مختلف توسعه پایدار تأثیرات زیادی را به همراه داشته باشد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد استفاده از الگوریتم‌ها و تکنولوژی‌های جدید، از پرکاربردترین ابزارها برای حل مسائل جستجو و بهینه‌یابی در دنیای واقعی است. هدف اصلی استفاده از این ابزارها، تعیین مقادیر مطلوب با بهترین کارایی است (Shirjandi & et al, 2020). در این میان، سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) از پرکاربردترین ابزار برای پهنه‌بندی فضاهای مختلف جغرافیایی از جمله مکان‌یابی بهینه فضاهای مستعد گردشگری (Sadeghi, 2024) از جمله مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری است (Seidaie & Sadeghi, 2023).

شهرستان سروآباد به عنوان یکی از شهرستان‌های استان کردستان از فضاهای جغرافیایی مستعد توسعه گردشگری است. وجود جاذبه‌های طبیعی و انسانی متعدد در این شهرستان سبب شده است سالانه هزاران گردشگران از این منطقه گردشگری بازدید نمایند. با توجه به اهمیت و جایگاه ویژه احداث اکوکمپ‌های گردشگری در توسعه پایدار محیط‌های مقصد، بهینه‌سازی فضا در قالب مکان‌یابی پهنه‌های مستعد برای احداث اکوکمپ‌های گردشگری در شهرستان سروآباد می‌تواند گام مهمی برای توسعه پایدار گردشگری و به تبع آن توسعه جوامع روستایی و شهری ساکن در این شهرستان باشد. با توجه به مطالب عنوان شده سوال‌های اصلی پژوهش حاضر

1. Whitworth
2. Heruyono
3. Ding
4. Utarasakul
5. Santiago

عبارت‌اند از: پهنه‌های مستعد احداث اکوکمپ‌های گردشگری در چه قسمتی از شهرستان سروآباد قرار گرفته‌اند؟ و چه مساحتی از کل محدوده شهرستان سروآباد برای احداث اکوکمپ‌های گردشگری در وضعیت بسیار مناسب قرار دارد؟

با توجه به اهمیت شناسایی پهنه‌های بهینه در راستای توسعه انواع فعالیت‌ها، تاکنون در قالب موضوعات مکان‌یابی مطالعات متعددی مانند مکان‌یابی کمپ‌های دامداران و جامعه عشایر در مغولستان (Ono & Ishikawa, 2020)^۱، ارزیابی مکان کمپ‌های تابستانی (D'Abramo & et al, 2021)^۲، انتخاب مکان بهینه برای کمپ‌های پناهندگان در کشور کنیا (Younes & et al, 2022)^۳، انتخاب مکان بهینه برای کمپ‌های صنعتی (Nuhu & et al, 2021, 2022)^۴ و ... انجام گرفته است. با این وجود در ارتباط با پهنه‌بندی فضاهای مستعد گردشگری با اهداف مختلف از جمله مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری مطالعات زیادی انجام نگرفته است که در ادامه به نتایج چند مطالعه مهم پرداخته شده است.

دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۷) در راستای شناسایی مطلوب‌ترین نقاط برای احداث سایت گردشگری دریایی در شهرستان تنکابن از معیارهای آفتاب‌گیری، فاصله از دریا، دید نسبت به دریا، فاصله از مخاطرات طبیعی همچون گسل، سیلاب، فرسایش، فاصله از رودخانه و دریاچه، فاصله از سکونتگاه‌ها، فاصله از مناطق حفاظت شده، فاصله از شبکه معابر، کاربری اراضی و درصد شیب استفاده کرده‌اند. نتایج نشان داد در محدوده مورد مطالعه ۴ پهنه مطلوب برای جانمایی سایت گردشگری دریایی شناسایی و پیشنهاد شده است. احمدی‌اصل و همکاران (۱۳۹۸) در مطالعه‌ای اقدام به مکان‌یابی اکوکمپ‌ها با استفاده از روش ارزیابی TOPSIS در مناطق گردشگری استان لرستان نموده‌اند. محققان در این مطالعه از ۱۰ شاخص آب و هوا، اراضی مناسب، پوشش گیاهی، مخاطرات طبیعی، تقاضای گردشگری، راه‌های ارتباطی، منابع آبی، فاصله از مناطق مسکونی، جاذبه‌های طبیعی و دید و منظر استفاده کرده و نتایج پژوهش نشان می‌دهد دریاچه گهر، آبشار بیشه و آبشار چکان در راستای احداث اکوکمپ‌های گردشگری رتبه‌های اول تا سوم را به خود تخصیص داده‌اند.

یافته‌های مطالعه شهدادی و همکاران (۱۳۹۸) با هدف مکان‌یابی مناطق مستعد احداث اکوکمپ‌های عشایری در بخشی از شهرستان سمیرم نشان داد محققان در این مطالعه برای مکان‌یابی اکوکمپ از معیارهای مختلفی مانند فاصله از شبکه ارتباطی، فاصله از چشمه‌ها، ارتفاع، کاربری اراضی، شیب، مراکز خدماتی - رفاهی، فاصله از سکونتگاه‌های روستایی، استفاده کرده‌اند. همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهد در میان ۱۷۱ روستای واقع در محدوده مورد مطالعه، ۲۹ روستا قابلیت احداث اکوکمپ را دارند. محمودی و بیشمی (۱۴۰۰) در مطالعه‌ای با استفاده از معیارهای دسترسی به شبکه معابر، شیب، ارتفاع، فاصله از فرودگاه، فاصله از مخاطرات طبیعی، به مکان‌یابی روستاهای مستعد احداث اکوکمپ بین‌المللی در استان کرمانشاه اقدام کرده‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد روستای چالابه دارای بهترین شرایط برای ساخت اکوکمپ بین‌المللی در استان است. صادقی (۱۴۰۲) در پژوهشی با هدف تعیین پهنه‌های مستعد ایجاد اماکن اقامتی - گردشگری در منطقه دزپارت واقع در استان خوزستان، از معیارهای ارتفاع، شیب، فاصله از جاده ارتباطی، فاصله از سکونتگاه شهری، فاصله از سکونتگاه روستایی، فاصله از منابع گردشگری، فاصله از گسل، فاصله از منابع آب (رود کارون) و کاربری اراضی جهت دستیابی به هدف اصلی پژوهش استفاده کرده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد در حالت خوشبینانه و بدبینانه به ترتیب ۳۹/۴۱ درصد و ۳/۱ درصد از محدوده مورد مطالعه برای احداث خدمات اقامتی-گردشگری مناسب هستند.

نتایج پژوهش شمس‌الدینی و همکاران (۱۴۰۲) با عنوان تحلیلی بر معیارهای مکان‌یابی اکوکمپ گردشگری عشایری نشان می‌دهد برای مکان‌یابی اکوکمپ گردشگری عشایری می‌توان از معیارهای مانند ارتفاع، شیب، جهت شیب، تابش سالانه خورشید، زمین‌شناسی، فاصله از گسل، تراکم گسل، فاصله از زمین لغزش، فاصله از رودخانه، تراکم رودخانه، فاصله از نقاط سیل‌خیز، تراکم نقاط سیل‌خیز، فاصله از مناطق حفاظت شده، فاصله از محل دفن پسماند و سایر منابع آلاینده، متوسط دمای سالیانه، متوسط بارش سالیانه، کاربری اراضی، فاصله از جاده، فاصله از شهر، فاصله از روستا، فاصله از ایل‌راه و فاصله از محل اسکان موقت عشایر، استفاده کرد. صیدایی و صادقی (۱۴۰۲) با استفاده از شاخص‌های خاک، ارتفاع، شیب، نزدیکی به منابع آب، فاصله از زمین لغزش، نزدیکی به جاده ارتباطی، کاربری و پوشش اراضی، فاصله از خط گسل، دوری از مناطق حفاظت شده، متوسط بارش سالانه، متوسط دما

سالانه، تراکم جمعیت، نزدیکی به روستا و نزدیکی به شهر، به مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری عشایری در استان چهارمحال و بختیاری اقدام نموده‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد استان چهارمحال و بختیاری دارای ظرفیت زیادی برای احداث اکوکمپ است و با توجه به این ظرفیت‌ها، می‌توان اکوکمپ‌های متعددی را در این استان احداث نمود. یافته‌های پژوهش جمینی و همکاران (۱۴۰۳) با هدف مکان‌یابی اکوکمپ گردشگری مذهبی در منطقه نمونه گردشگری ویس‌القرن واقع در استان کرمانشاه نشان داد محققان در این مطالعه جهت دستیابی به هدف خود از ۱۲ معیار شاخص تفرق پوشش گیاهی، فاصله از رودخانه، فاصله از بارگاه ویس‌القرن، زمین‌شناسی، فاصله از نقاط زمین‌لغزش، فاصله تا سایت پرواز پاراگلایدر، فاصله از جاده، زاویه تابش سالانه خورشید، شیب، ارتفاع، کاربری اراضی و فاصله از قبرستان استفاده کرده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد در میان حدود ۲۱۹ هکتار فضای مورد بررسی به لحاظ ظرفیت لازم برای احداث اکوکمپ گردشگری، حدود ۸۷ هکتار در پهنه بسیار مناسب و مناسب، ۶۰ هکتار در پهنه نسبتاً مناسب و ۷۱ هکتار در پهنه‌های نامناسب و بسیار نامناسب قرار گرفته‌اند.

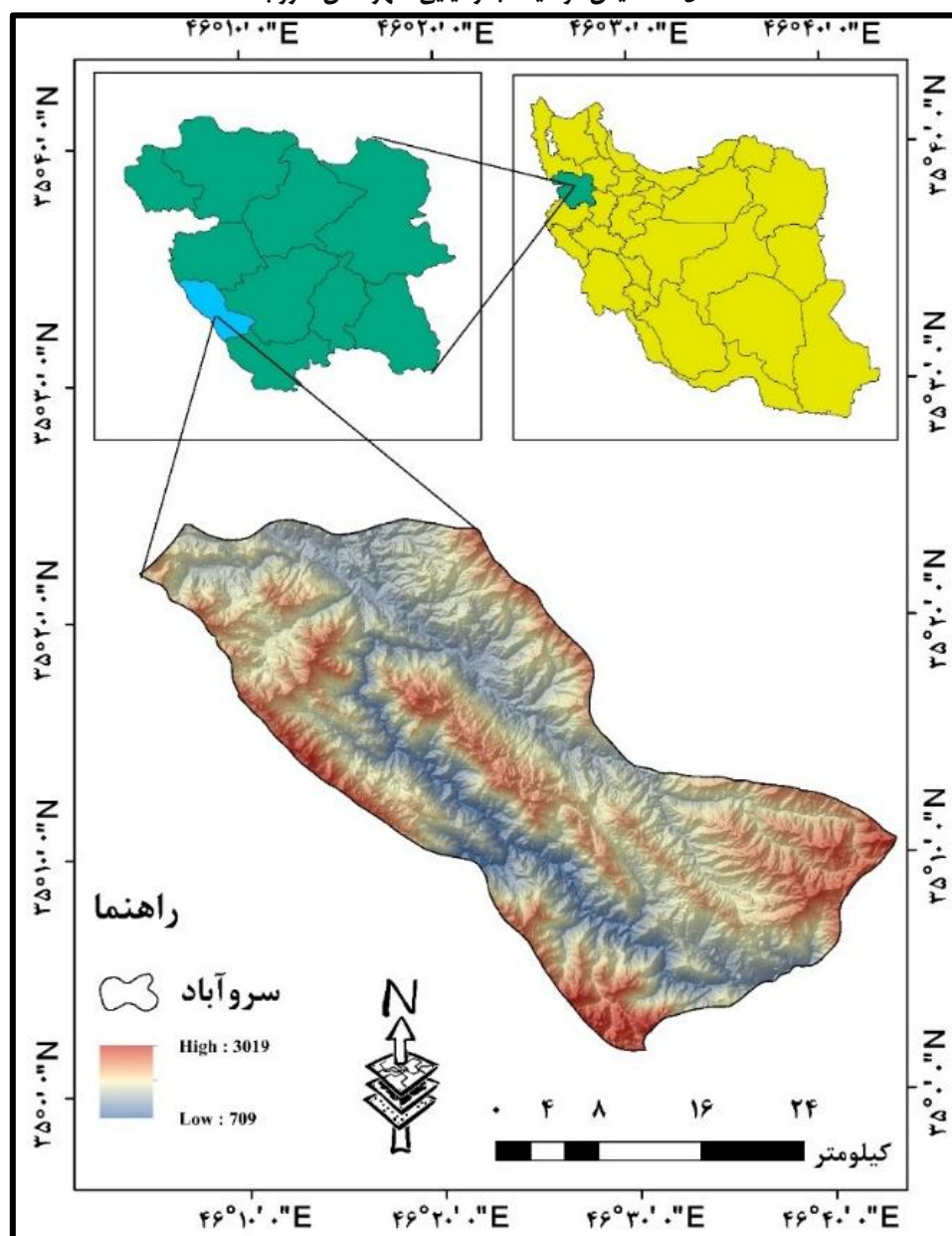
دینگ و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای اقدام به شناسایی مکان کمپ‌های وسایل نقلیه و تفریحی در کشور چین کرده‌اند. نتایج پژوهش این است که عوامل متعددی در شناسایی مکان بهینه کمپ‌ها اثرگذار هستند و از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به وضعیت ترافیک، حمایت‌های دولت، هزینه زمین، بازار و توجه عناصر طبیعی (کیفیت محیط زیست و شرایط منابع آب) اشاره کرد. نتایج پژوهش فردوسی^۱ (۲۰۲۴) با هدف مکان‌یابی اکوکمپ‌های اکوتوریسم در راستای توسعه پایدار مناطق روستایی نشان داد در این مطالعه از معیارهای نور خورشید، شیب، فاصله از بلندترین قله، کاربری اراضی، فرسایش، فاصله از شبکه راه، فاصله از گسل‌ها، فاصله از مناطق حفاظت‌شده، فاصله از جاذبه‌ها، فاصله طبیعی از سکونتگاه‌ها و فاصله از مناطق سیل خیز، برای مکان‌یابی اکوکمپ‌ها استفاده شده و در نهایت مناسب‌ترین مکان‌ها برای احداث اکوکمپ‌های بوم گردی شناسایی و پیشنهاد شده است.

بررسی مطالب مرتبط با موضوع مورد مطالعه نشان می‌دهد علی‌رغم اهمیت پهنه‌بندی بهینه فضاهای مستعد توسعه گردشگری در قالب مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری، مطالعات زیادی در این زمینه انجام نگرفته و این در حالی است که اکوکمپ‌های گردشگری با ماهیت سازگاری و هماهنگی با محیط‌های مقصد، ضمن جلوگیری از آسیب به محیط‌زیست می‌توانند در راستای توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع محلی اثرگذار باشند. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد از معیارهای مختلفی برای مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری استفاده شده است.

۲. روش‌شناسی

بر اساس گروه‌بندی‌های انجام گرفته در خصوص پژوهش‌های علمی، این مطالعه از نوع تحقیقات کاربردی است که با روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است. قلمرو مکانی پژوهش، شهرستان سروآباد می‌باشد که به لحاظ برخورداری از جاذبه‌های گردشگری، یکی از نواحی گردشگری پذیر استان کردستان است (شکل ۱). به‌طور کلی فرایند انجام پژوهش به این صورت بوده است که متناسب با هدف اصلی پژوهش، لایه‌های موثر در رابطه با مکان‌یابی بهینه اکوکمپ گردشگری از طریق مطالعه پیشینه تحقیق شناسایی شده‌اند. به این صورت که ۲۵ لایه طی فرایند مذکور شناسایی شده (جدول ۱) و بعد از شناسایی لایه‌های اثرگذار و مرتبط با مکان‌یابی اکوکمپ گردشگری، لایه‌های مذکور از طریق نرم‌افزارها و سایت‌های مربوطه (Arc Map, Google Earth Engine و GIS Pro) استخراج شده‌اند. در ادامه، پردازش لایه‌ها متناسب با هدف اصلی پژوهش صورت گرفته است؛ سپس اقدام به وزن‌دهی طبقات هر لایه شده، که اهمیت این طبقات از طریق نظرات کارشناسان و محققان صورت گرفته و بعد از وزن‌دهی به طبقات، با استفاده از نظرات ۱۲ کارشناس و محقق وزن نهایی هر یک از لایه‌های ۲۵ گانه محاسبه شده است. لازم به ذکر است در این مرحله هر یک از کارشناسان و محققان به لایه‌های مورد بررسی وزن خاصی داده‌اند و بعد از تجمیع نمرات تخصیص یافته به هر لایه، میانگین وزن هر لایه محاسبه گردیده و در نهایت برای پهنه‌بندی محدوده مورد مطالعه به لحاظ احداث اکوکمپ گردشگری در راستای بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری، از مدل فازی Sum استفاده شده است.

شکل ۱. نمایش موقعیت جغرافیایی شهرستان سروآباد

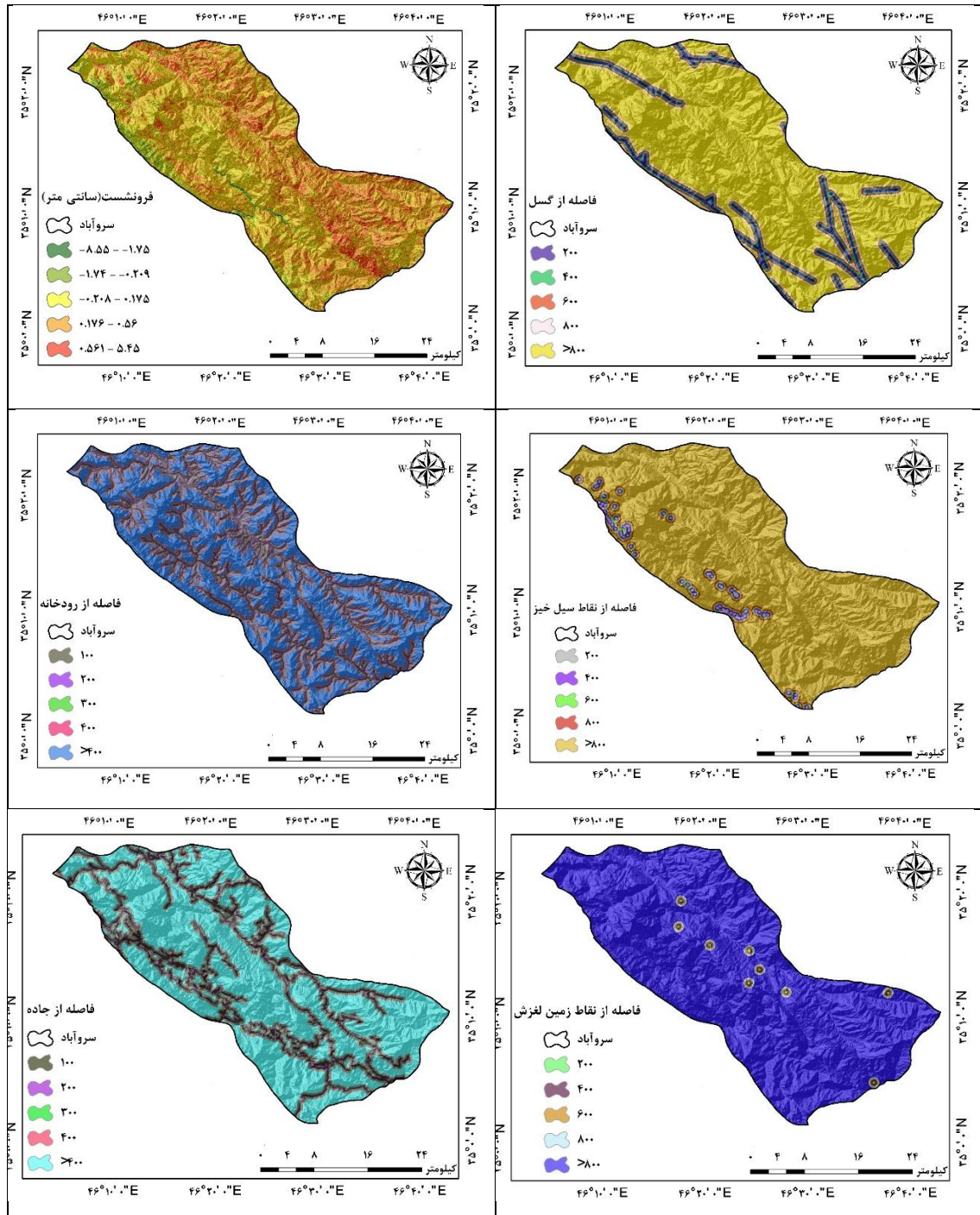
جدول ۱- معیارهای مورد استفاده برای شناسایی پهنه‌های مستعد احداث آکوکمپ گردشگری

معیار	معیار	معیار	معیار
تراکم گسل	فاصله از سکونتگاه‌های روستایی	درصد شیب	فاصله از گسل
پوشش گیاهی	زمین‌شناسی	زاویه تابش سالانه خورشید	فرونشست
تراکم نقاط سیل‌خیز	فاصله از سکونتگاه‌های انسانی گردشگری‌پذیر	متوسط بارش سالیانه	فاصله از نقاط سیل‌خیز
خاک	جهت شیب	متوسط دمای سالیانه	فاصله از رودخانه
	سرعت باد	کاربری اراضی	فاصله از زمین لغزش
	تراکم رودخانه	فاصله از سکونتگاه‌های شهری	فاصله از جاده
	لند فرم	ارتفاع	فرسایش

۳. یافته‌های تحقیق

همان‌طور که در بخش روش تحقیق ذکر شد در راستای دستیابی به هدف اصلی پژوهش، ابتدا با استفاده از نرم افزارها و سایت‌های مرتبط لایه‌های ۲۵ گانه مرتبط با مکان‌یابی اکوکمپ گردشگری استخراج شده و پردازش‌های لازم روی آن‌ها صورت گرفته است و نقشه‌های مربوطه تهیه شده‌اند. در شکل زیر (شکل ۲) نتایج حاصل از پهنه‌بندی شهرستان سروآباد بر اساس لایه‌های فاصله از گسل، فرونشست، فاصله از نقاط سیل‌خیز، فاصله از رودخانه، فاصله از زمین لغزش و فاصله از جاده، نمایش داده شده و محدوده مورد مطالعه به لحاظ لایه‌های فوق دارای شرایط متفاوتی است و این تفاوت‌ها می‌توانند در تهیه نقشه نهایی پهنه‌بندی شهرستان سروآباد به لحاظ استعداد احداث اکوکمپ نقش موثری را ایفا نمایند.

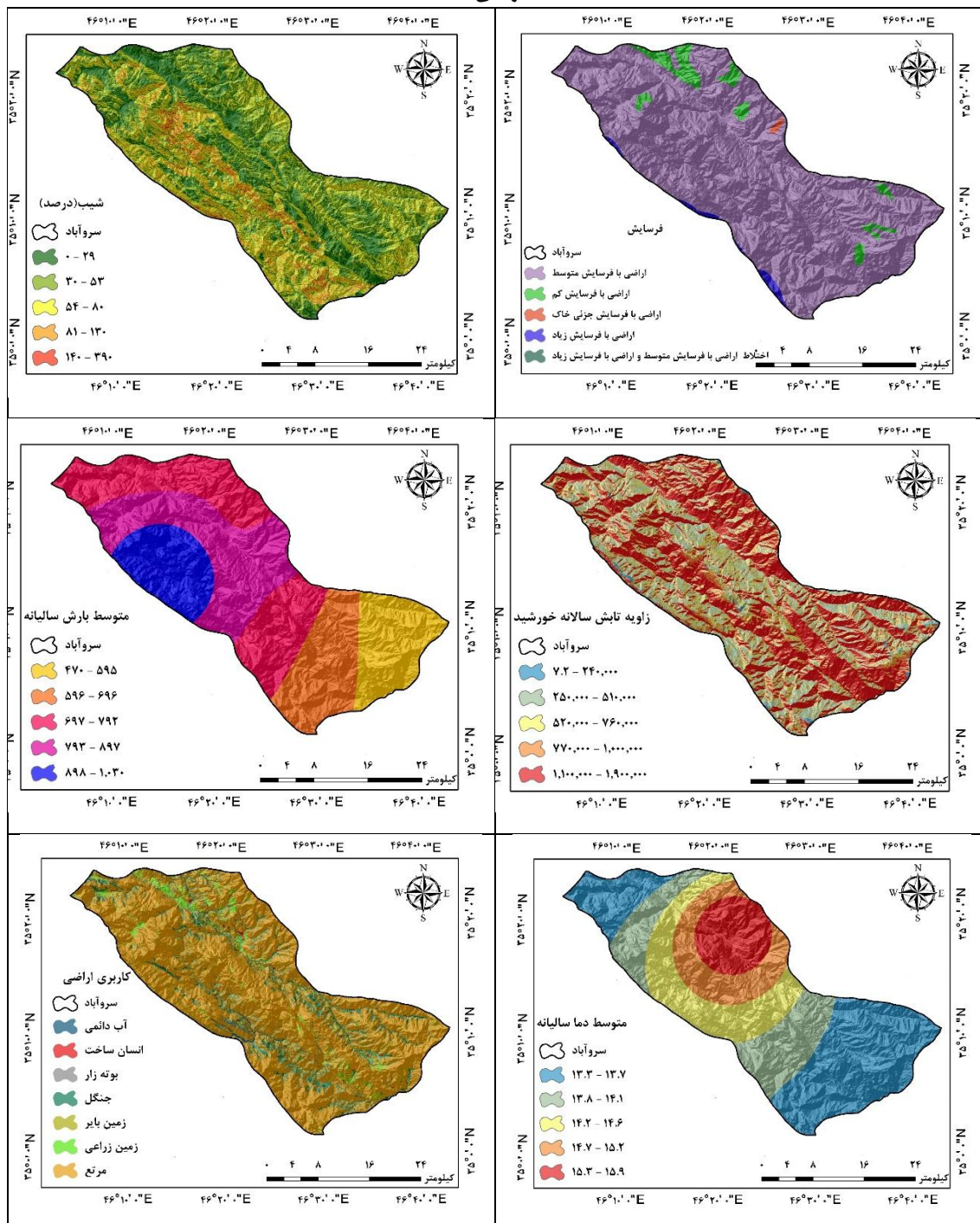
شکل ۲. لایه‌های فاصله از گسل، فرونشست، فاصله از نقاط سیل‌خیز، فاصله از رودخانه، فاصله از زمین لغزش و فاصله از جاده

در ادامه لایه‌های فرسایش، درصد شیب، زاویه تابش سالانه خورشید، متوسط بارش سالیانه، متوسط دمای سالیانه و کاربری اراضی تهیه شده است (شکل ۳). این لایه‌ها نیز می‌توانند در تهیه نقشه نهایی پهنه‌بندی محدوده مطالعاتی به لحاظ استعداد احداث اکوکمپ سهم بسزایی داشته باشند.

شکل ۳. لایه‌های فرسایش، درصد شیب، زاویه تابش سالانه خورشید، متوسط بارش سالیانه، متوسط دمای سالیانه و کاربری

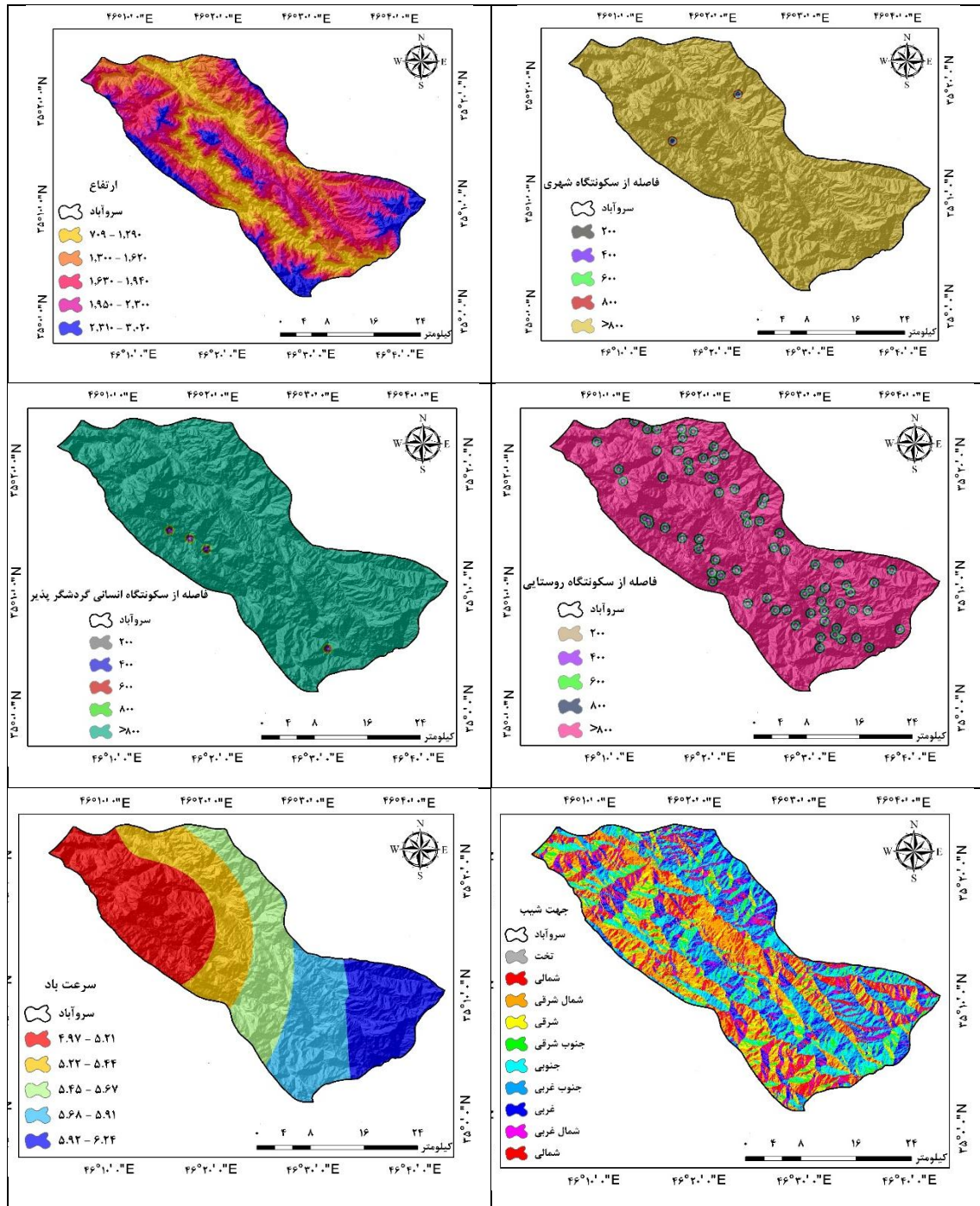
اراضی

فاصله از سکونتگاه‌های شهری، ارتفاع، فاصله از سکونتگاه‌های روستایی، فاصله از سکونتگاه‌های انسانی گردشگری، جهت شیب و سرعت باد از دیگر لایه‌های موثر بر احداث اکوکمپ گردشگری هستند که در نقشه نهایی آن‌ها تولید شده است (شکل ۴).

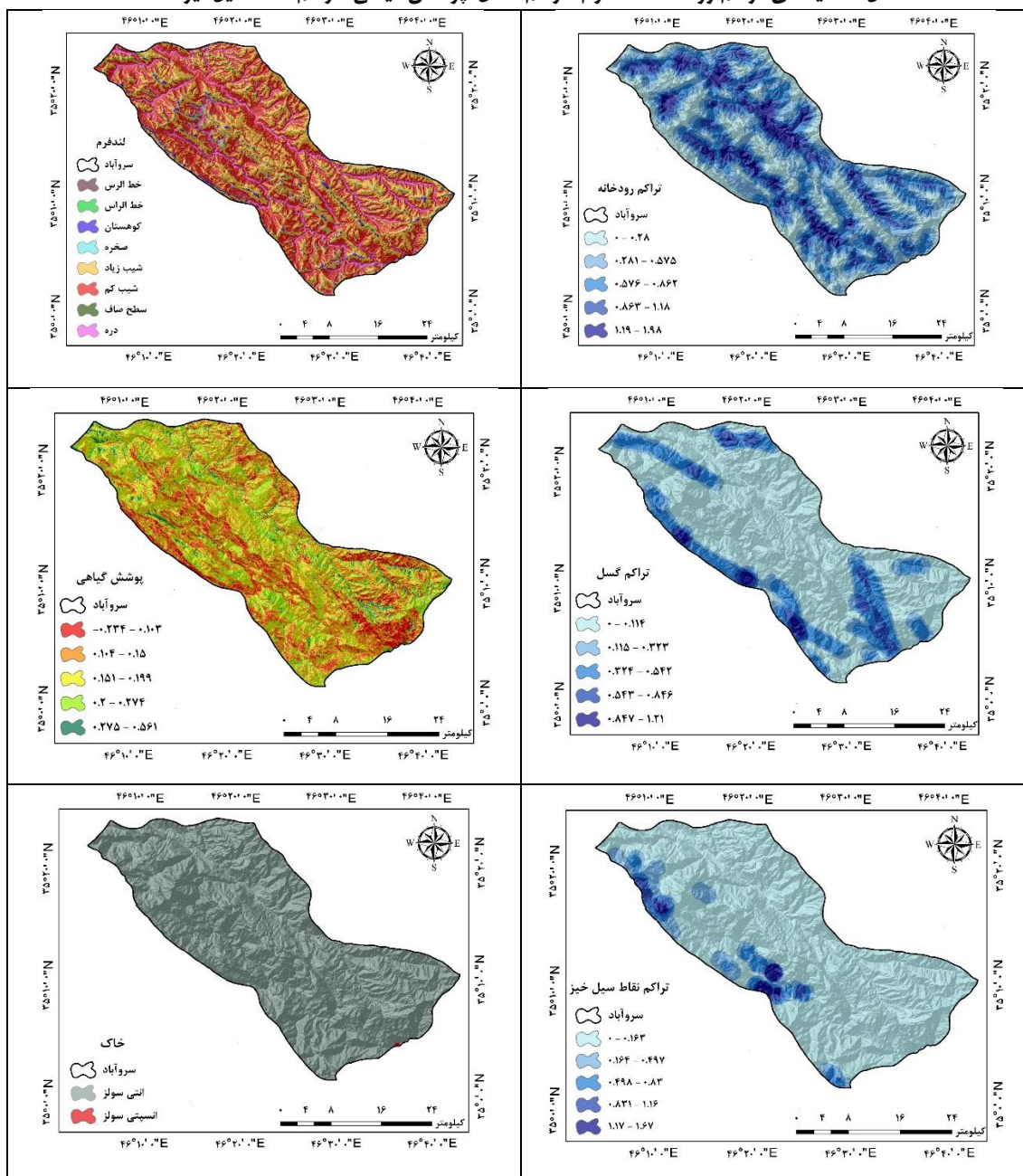
در واقع لایه‌های مذکور متشکل از عوامل انسانی و طبیعی هستند که می‌توانند در راستای دستیابی به هدف اصلی پژوهش نقش موثری را ایفا نمایند.

شکل ۴. فاصله از سکونتگاه‌های شهری، ارتفاع، فاصله از سکونتگاه‌های روستایی، فاصله از سکونتگاه‌های انسانی گردشگرپذیر، جهت شیب و سرعت باد

از دیگر عوامل موثر بر مکان‌یابی احداث اکوکمپ گردشگری می‌توان به تراکم رودخانه، لند فرم، تراکم گسل، پوشش گیاهی، تراکم نقاط سیل‌خیز، خاک و زمین‌شناسی اشاره کرد که در ادامه، نقشه‌نمایی آن‌ها تهیه شده است (شکل ۵ و ۶). لایه‌های مذکور اغلب دارای ماهیت طبیعی هستند و هر یک متناسب با طبقات درونی خود، می‌توانند در تهیه نقشه‌نمایی پهنه‌بندی محدوده مطالعاتی به لحاظ استعداد اکوکمپ گردشگری، نقش مهمی را ایفا کنند.

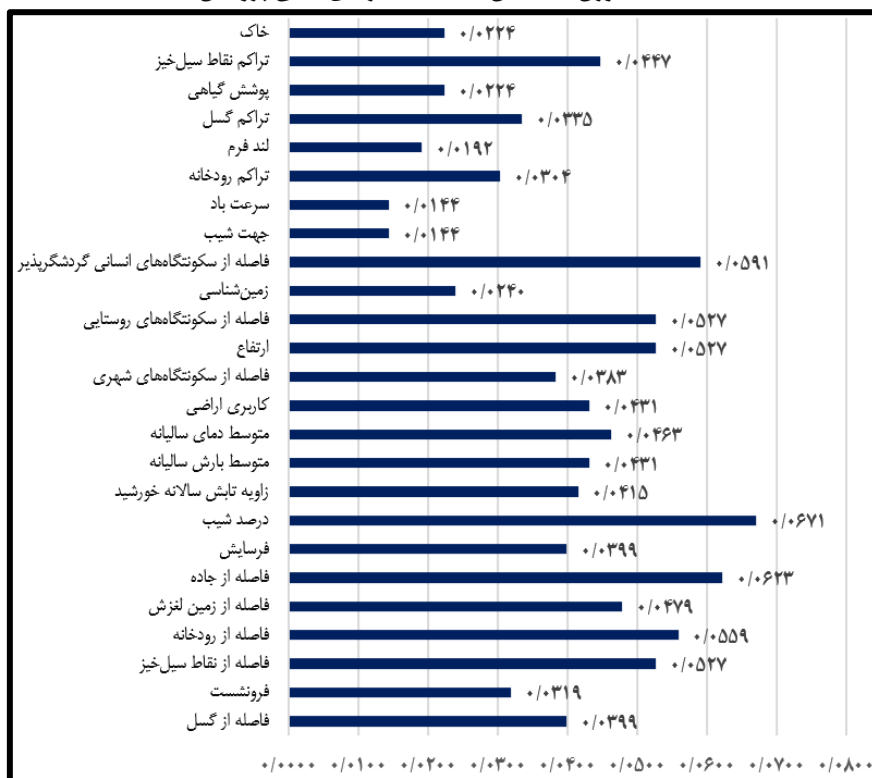
شکل ۵. لایه‌های تراکم رودخانه، لند فرم، تراکم گسل، پوشش گیاهی، تراکم نقاط سیل خیز، خاک

شکل ۶. تهیه لایه زمین‌شناسی شهرستان سروآباد

شکل ۷. وزن تخصیص یافته به معیارهای اصلی پژوهش

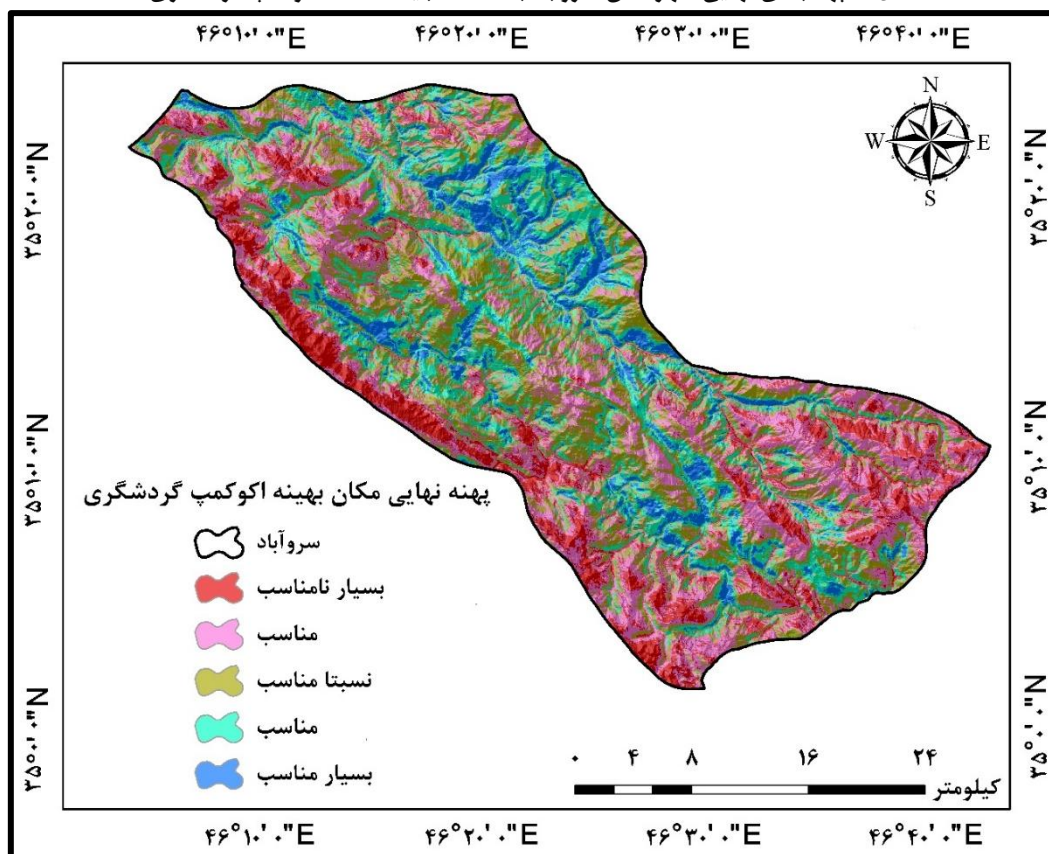

پس از وزن‌دهی به لایه‌ها، با استفاده از مدل فازی Sum، تمامی لایه‌های مورد استفاده با هم ترکیب شده‌اند و در راستای بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری محدوده مورد مطالعه به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری بهینه‌بندی شده است (شکل ۸ و جدول ۲). در واقع متناسب با هدف مد نظر، شهرستان سروآباد به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری در پنج کلاس بسیار نامناسب، نامناسب، نسبتاً مناسب، مناسب و بسیار مناسب، بهینه‌بندی شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد بخش محدودی از شهرستان سروآباد به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری در کلاس‌های مناسب و بسیار مناسب قرار گرفته است و اگر شهرستان سروآباد را به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم نماییم، اکثر این بهینه‌ها در قسمت شرقی بخش شمالی شهرستان قرار گرفته‌اند. به‌طور کلی می‌توان چنین گفت که از کل مساحت شهرستان سروآباد (۱۰۴۳/۶۸ کیلومتر مربع) بهینه‌های شناسایی شده به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری به شرح زیر است:

- ۲/۱۳ کیلومتر مربع (۰/۲ درصد) در بهینه بسیار مناسب
- ۹۱/۲۴ کیلومتر مربع (۸/۷۴ درصد) در بهینه مناسب
- ۵۴۹/۹ کیلومتر مربع (۵۲/۶۹ درصد) در بهینه نسبتاً مناسب
- ۳۸۸/۱۷ کیلومتر مربع (۳۷/۱۹ درصد) در بهینه نامناسب
- ۱۲/۲۴ کیلومتر مربع (۱/۷ درصد) در بهینه مناسب

به‌طور کلی می‌توان گفت که فضاهای مستعد (کلاس‌های بسیار مناسب و مناسب) جهت احداث اکوکمپ گردشگری در شهرستان سروآباد در حدود ۹ درصد از مساحت شهرستان پراکنده شده‌اند و با احداث اکوکمپ گردشگری در این فضاها، می‌توان از گستره جغرافیایی شهرستان به صورت بهینه‌ای بهره‌برداری نمود.

شکل ۸. بهینه‌بندی نهایی شهرستان سروآباد به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری

جدول ۲- نتایج حاصل از بهینه‌بندی نهایی شهرستان سروآباد به لحاظ قابلیت احداث اکوکمپ گردشگری

پهنه نهایی	مساحت (کیلومتر مربع)	درصد از مساحت
بسیار نامناسب	۱۲/۲۴	۱/۱۷
نامناسب	۳۸۸/۱۷	۳۷/۱۹
نسبتاً مناسب	۵۴۹/۹	۵۲/۶۹
مناسب	۹۱/۲۴	۸/۷۴
بسیار مناسب	۲/۱۳	۰/۲
مجموع	۱۰۴۳/۶۸	۱۰۰

۴. بحث و نتیجه‌گیری

صنعت گردشگری یکی از مهم‌ترین صنایع دنیا است که به واسطه درآمدزایی و اشتغال‌زایی قابل توجه آن، بیش از پیش مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان قرار گرفته است. صنعت گردشگری دارای زیربخش‌های مختلفی بوده که در میان آن‌ها اکوکمپ‌های گردشگری از مهم‌ترین و پایدارترین زیربخش‌های صنعت گردشگری است. یکی از مهم‌ترین اقدامات در راستای توسعه اکوکمپ‌های گردشگری، مکان‌یابی فضاهای بهینه جهت احداث تأسیسات مرتبط با اکوکمپ‌های گردشگری است. در این راستا هدف اصلی پژوهش حاضر بهینه‌سازی فضا در نواحی مستعد توسعه گردشگری است که به صورت مطالعه موردی در شهرستان سروآباد (واقع در استان کردستان) انجام گرفته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد عوامل مختلفی در مکان‌یابی اکوکمپ‌های گردشگری اثرگذار هستند که در میان آن‌ها سه عامل درصد شیب، فاصله از جاده و فاصله از سکونتگاه‌های انسانی گردشگرپذیر، بیشترین اهمیت را دارند. همچنین حدود ۹ درصد از فضای جغرافیایی شهرستان سروآباد از ظرفیت قابل قبول برای احداث اکوکمپ گردشگری برخوردار است. نتیجه حاصل با یافته‌های پژوهش صادقی (۱۴۰۲) در خصوص تعیین پهنه‌های مستعد ایجاد اماکن اقامتی — گردشگری در منطقه دزپارت واقع در استان خوزستان، همسو می‌باشد. زیرا در این مطالعه نیز فضای اندکی از محدوده مورد مطالعه جهت ایجاد اماکن اقامتی — گردشگری در پهنه مناسب قرار گرفته است. در واقع با ترکیب داده‌های حاصل از ۲۵ عامل مرتبط با احداث اکوکمپ‌های گردشگری، فضاهای بهینه برای احداث تأسیسات مرتبط با اکوکمپ گردشگری در شهرستان سروآباد شناسایی شده و پراکنش فضایی پهنه‌های قابل قبول برای احداث اکوکمپ گردشگری در شهرستان به گونه‌ای است که اگر محدوده مطالعاتی را به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم نماییم، مشاهده می‌گردد که اکثر مساحت مد نظر در سمت شرق بخش شمالی شهرستان قرار گرفته است. بر این اساس پیشنهاد می‌گردد سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان توسعه گردشگری شهرستان سروآباد و استان کردستان در صورتی که تمایل به احداث اکوکمپ گردشگری داشته باشند، از فضاهای شناسایی شده در راستای احداث تأسیسات و تجهیزات مرتبط با اکوکمپ گردشگری استفاده نمایند. این رویکرد می‌تواند گام مهمی در راستای بهینه‌سازی فضا در شهرستان سروآباد و سایر نواحی مستعد توسعه گردشگری باشد.

منابع

- احمدی‌اصل، فاطمه؛ مؤمنی، کورش؛ عطاریان، کورش و مقیمی، نوید. (۱۳۹۸). مطالعات مکان‌یابی اکوکمپ‌ها با استفاده از روش ارزیابی TOPSIS (مورد شناسی: مناطق گردشگری استان لرستان). جغرافیا و آمایش شهری منطقه‌ای، ۹(۳۳)، ۴۱-۵۶. <https://doi.org/10.22111/gaij.2019.5079>
- بهبهانی‌نیا، آریتا؛ فیضی، محمد؛ عاصمی، سعیدرضا، عاصمی، سعید رضا و رستمی، نورالدین. (۱۴۰۰). تدوین مدل بهینه مکانیابی دفن بهداشتی زباله به روش فرآیند تحلیل شبکه‌ای (مطالعه موردی: شهر ایلام). مطالعات علوم محیط زیست، ۱(۶)، ۳۳۹۶-۳۳۰۱. https://www.jess.ir/article_120391.html
- جمینی، داود؛ دهقانی، امین؛ آتش بهار، رامین و رضایی، آرش. (۱۴۰۳). مکانیابی اکوکمپ گردشگری مذهبی در غرب ایران (مطالعه موردی: منطقه نمونه گردشگری ویس‌القرن، استان کرمانشاه). برنامه ریزی فضایی، ۱۴(۱)، ۳۹-۶۲. <https://doi.org/10.22108/sppl.2024.140186.1765>
- دربان آستانه، علیرضا؛ فردوسی، سجاد و شاه محمدی، حمیدرضا. (۱۳۹۷). شناسایی مطلوب‌ترین نقاط جهت احداث سایت گردشگری دریایی — مطالعه موردی: شهرستان تنکابن. فصلنامه اطلاعات جغرافیایی «سپهر»، ۲۷(۱۰۶)، ۲۳۹-۲۳۹.

<https://doi.org/10.22131/sepehr.2018.32344>

شه‌دادی، علی؛ قنبری، یوسف؛ سلمان‌زاده، الهام و آذره، علی. (۱۳۹۸). پتانسیل سنجی و مکان‌یابی مناطق مستعد احداث اکوکمپ‌های عشایری (مطالعه موردی: بخشی از شهرستان سمیرم). فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۹(۳۵)، ۲۹۳-۳۰۶.

<https://dori.net/dor/20.1001.1.22286462.1398.9.3.42.0>

شیرجندی، شمیم؛ خادم‌الرسول، عطاءاله؛ مرادی سبزوکی، عادل و عامری خواه، هادی. (۱۳۹۹). مکان‌یابی بهینه‌ی بندهای گابیونی با استفاده از تحلیل سلسله‌مراتبی و الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب (مطالعه‌ی موردی حوضه‌ی امامزاده باغملک).

<https://doi.org/10.22055/agen.2020.31651.1522>

صادقی، حجت‌الله. (۱۴۰۲). ارزیابی تطبیقی مدل‌های هم‌پوشانی فازی جهت تعیین پهنه‌های مستعد ایجاد اماکن اقامتی - گردشگری در منطقه دزپارت با مدل‌های Sum، Gamma. برنامه‌ریزی فضایی، ۱۳(۴)، ۱-۲۲.

<https://doi.org/10.22108/sppl.2023.138669.1759>

صدیایی، سید اسکندر و صادقی، حجت‌الله. (۱۴۰۲). مکان‌یابی احداث اکوکمپ‌های گردشگری عشایری در منطقه چهارمحال و بختیاری. مطالعات برنامه‌ریزی قلمرو کوچ نشینان، ۳(۱)، ۱۳-۳۰.

<https://doi.org/10.22034/jsnap.2023.167726>

محمودی، مصطفی و بیشمی، بهار. (۱۴۰۰). امکان‌سنجی و مکان‌یابی روستاهای مستعد احداث اکوکمپ بین‌المللی؛ مطالعه موردی: استان کرمانشاه. مسکن و محیط روستا، ۴۰(۱۷۵)، ۳۵-۴۶.

<http://dx.doi.org/DOI:%2010.22034/40.175.35>

References

- Ahmadi Asl, F., Momeni, D., Atariyan, D., & Moghimi, N. (2019). Studies on Eco-Camp location using TOPSIS method (Case study: Tourism areas in Lorestan province). *Geography And Territorial Spatial Arrangement*, 9(33), 41-56. <https://doi.org/10.22111/gaij.2019.5079> [Persian].
- Behbahaninia, A., Feizi, M., Asemi, S. R., Asemi, S. R., & Rostami, N. (2021). Development of an optimal model for the location of sanitary landfills by ANP method. *Journal of Environmental Science Studies*, 6(1), 3296-3301. [Persian].
- D'Abramo, S. L., Cobos, V. A., Perez, S. I., & Bernal, V. (2021). Summer camps location and distribution of archaeological sites in North Neuquén (Northwest Patagonia). *Environmental Archaeology*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/14614103.2021.2019534>.
- Darbane Astaneh, A., ferdowsi, S., & Shahmohammadi, H. R. (2018). Identifying the most desirable locations for the construction of Marine Tourism Sites Case study: Tonekabon. *Scientific-Research Quarterly of Geographical Data (SEPEHR)*, 27(106), 229-239. doi: 10.22131/sepehr.2018.32344. [Persian].
- Ding, H., Wang, J., Liao, W., Liang, T., & Dai, H. (2021). Site selection of self-driving and recreational vehicle camps in China: An investigation using analytic hierarchy process and entropy. *Journal of Traffic and Transportation Engineering (English Edition)*, 8(5), 762-777. <https://doi.org/10.1016/j.jtte.2021.09.003>
- Ferdowsi, S. (2024). Site selection of ecotourism ecocamps for sustainable development of rural areas. *Journal of Ecotourism*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/14724049.2024.2366928>. [Persian].
- Ghaderzadah, H., Dehghani, A., & Jamini, D. (2023). Rural Elites; the Causes of Migration and Attracting their Participation in the Process of Rural Development with Thematic Analysis Approach (Case Study: Kurdistan Province). *Journal of Research and Rural Planning*, 12(4), 79-98. <https://doi.org/10.22067/jrrp.v12i4.2309-1087>. [Persian].
- Heruyono, A., Herdiansyah, H., & Putri, L. G. S. (2021 June). Environmental ethics perspective in fostering environmental awareness in the bandung eco-camp community. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (Vol. 802, No. 1, p. 012050). IOP Publishing. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/802/1/012050>
- Jamini, D., & Dehghani, A. (2024). An Analysis of Rural Tourism Marketing Indicators (The Case of Quri Qaleh Village, Ravansar County). *Sustainable Rural Development*, 8(1).

- <https://doi.org/10.22034/jsrd.2024.446379.1182>. [Persian].
- Jamini, D., Dehghani, A., Atashbahar, R., & Rezaei, A. (2024). Locating Religious Tourism Eco-Camps in the West of Iran (Case Study: Sample Area of Weis Al-Qarn Tourism, Kermanshah Province, Iran). *Spatial Planning*, 14(1), 39-62. doi: 10.22108/sppl.2024.140186.1765. [Persian].
- Karali, A., Das, S., & Roy, H. (2024). Forty years of the rural tourism research: Reviewing the trend, pattern and future agenda. *Tourism Recreation Research*, 49(1), 173-200. <https://doi.org/10.1080/02508281.2021.1961065>.
- Kou, Y., & Xue, X. (2024). The influence of rural tourism landscape perception on tourists' revisit intentions—a case study in Nangou village, China. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), 1-14. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03129-8>
- Mahmoudi M, Beishami B. (2021). Feasibility Study and selecting Villages for Constructing International Eco-camp; Case Study: Kermanshah Province. *JHRE*. 40(175), 35-46. doi:[DOI: 10.22034/40.175.35](https://doi.org/10.22034/40.175.35). [Persian].
- Nuhu, S. K., Manan, Z. A., Alwi, S. R. W., & Reba, M. N. M. (2021). Roles of geospatial technology in eco-industrial park site selection: State-of-the-art review. *Journal of Cleaner Production*, 309, 127361. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.133141>.
- Nuhu, S. K., Manan, Z. A., Alwi, S. R. W., & Reba, M. N. M. (2021). Roles of geospatial technology in eco-industrial park site selection: State-of-the-art review. *Journal of Cleaner Production*, 309, 127361. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.127361>.
- Ono, C., & Ishikawa, M. (2020). Pastoralists' herding strategies and camp selection in the local commons—A case study of pastoral societies in Mongolia. *Land*, 9(12), 496. <https://doi.org/10.3390/land9120496>.
- Sadeghi, H. (2024). Comparative Evaluation of Fuzzy Overlay Models for Identifying Potential Sites for Tourist Accommodation in Dezpart Region Using Gamma and Sum Models. *Spatial Planning*, 13(4), 1-22. doi: 10.22108/sppl.2023.138669.1759. [Persian].
- Santiago, K., Yanes, A., & Mercado-Caruso, N. (2024). Analyzing Correlations in Sustainable Tourism Perception: Statistical Insights from Diverse Caribbean Colombian Tourist Sites. *Procedia Computer Science*, 231, 490-495. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2023.12.239>.
- Seidaie, S. S., & Sadeghi, H. O. (2023). Locating the construction of nomadic tourism ecocamps in Chaharmahal and Bakhtiari region. *Nomadic Territory Planning Studies*, 3(1), 13-30. https://www.jsnap.ir/article_167726.html [Persian].
- Shahdadi, A., Ghanbari, Y., Salmani zadeh, E., & Azareh, A. (2019). Potentiometric and Location Predatory Areas for Construction nomadic EcoCamp (Case Study: Part of Semirom Province). *Geography (Regional Planning)*, 9(35), 293-306. [Persian].
- Shirjandi, S., Khademalrasoul, A., Moradi Sabzkuhi, A., & Amerikhah, H. (2020). Planning the optimum placement of Gabions using AHP and NSGA-II algorithm (Case study: Emamzadeh watershed). *Agricultural Engineering*, 43(3), 315-330. doi: 10.22055/agen.2020.31651.1522. [Persian].
- Utarasakul, T., Lekprayoon, C., Pradatsundarasar, A., & Thirakhupt, K. (2008). Eco-camping site: As a tool for ecotourism development in sri nan national park, nan province, Thailand. Oral Presentation in FORTROP International Conference, Kasetsart University, Bangkok, Thailand. <https://frc.forest.ku.ac.th/frcdatabase/bulletin/Document/VOLUME10-7-Utarasakul.pdf>
- Verma, V., Ahlawat, R., Ghai, M., & Bansal, S. (2024). Rural tourism in Himachal Pradesh in transition: Challenges for regional sustainability. *Multidisciplinary Reviews*, 7(1), 2024010-2024010. <http://dx.doi.org/10.31893/multirev.2024010>.
- Whitworth, L. (2019). Goodbye gauley mountain hello eco-camp: Queer environmentalism in the anthropocene. *Feminist Theory*, 20(1), 73-92. <https://doi.org/10.1177/1464700118788684>
- Yanan, L., Ismail, M. A., & Aminuddin, A. (2024). How has rural tourism influenced the sustainable development of traditional villages? A systematic literature review. *Heliyon*. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e25627>

- Younes, A., Kotb, K. M., Ghazala, M. O. A., & Elkadeem, M. R. (2022). Spatial suitability analysis for site selection of refugee camps using hybrid GIS and fuzzy AHP approach: The case of Kenya. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 77, 103062. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2022.103062>.